

Finansutskottet

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om inkomstskatteskalen för 2020 samt till lagar om ändring och temporär ändring av inkomstskattelagen och av 3 och 12 § i lagen om källskatt för löntagare från utlandet

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om inkomstskatteskalen för 2020 samt till lagar om ändring och temporär ändring av inkomstskattelagen och av 3 och 12 § i lagen om källskatt för löntagare från utlandet (RP 24/2019 rd): Ärendet har remitterats till finansutskottet för betänkande.

Motioner

I samband med propositionen har utskottet behandlat följande motioner:

- lagmotion LM 13/2019 rd Ville Tavio saf Lagmotion med förslag till lag om upphävande av lagen om källskatt för löntagare från utlandet
- lagmotion LM 15/2019 rd Ville Tavio saf Lagmotion med förslag till lag om ändring av 101 § i inkomstskattelagen
- lagmotion LM 18/2019 rd Ville Tavio saf Lagmotion med förslag till lag om temporär ändring av inkomstskattelagen
- lagmotion LM 28/2019 rd Antero Laukkanen kd m.fl. Lagmotion med förslag till lag om ändring av inkomstskattelagen
- åtgärdsmotion AM 35/2019 rd Sari Tanus kd m.fl. Åtgärdsmotion om att återta försämringen i hushållsavdraget.

Beredning i delegation

Ärendet har beretts i finansutskottets skattedelegation.

Sakkunniga

Delegationen har hört

- konsultativ tjänsteman Timo Annala, finansministeriet
- konsultativ tjänsteman Filip Kjellberg, finansministeriet
- direktör Janne Marttinen, Enheten för utredning av grå ekonomi
- forskningshandledare Seppo Kari, Statens ekonomiska forskningscentral
- specialsakkunnig Pekka Montell, Finlands Kommunförbund

Betänkande FiUB 12/2019 rd

- skatteexpert Lauri Lehmusojä, Finlands näringsliv rf
- chefsekonom Mauri Kotamäki, Centralhandelskammaren
- ekonomisk expert Antti Koskela, STTK rf
- ekonomisk expert Helena Pentti, Finlands Fackförbunds Centralorganisation FFC rf
- chefsekonom Mikael Kirkko-Jaakkola, Skattebetalarnas Centralförbund rf.

Skriftligt yttrande har lämnats av

- Skatteförvaltningen
- Akava ry
- Företagarna i Finland rf.

Inget yttrande av

- Centralförbundet för lant- och skogsbruksproducenter MTK.

PROPOSITIONEN OCH MOTIONERNA

Propositionen

I propositionen föreslår regeringen att det stiftas en lag om inkomstskatteskalen för 2020. Lagförslaget innehåller en progressiv inkomstskatteskala för förvärvsinkomster som tillämpas vid statsbeskattningen. Skalans inkomstgränser höjs med cirka 3,1 procent.

Inkomstskattelagen ändras så att arbetsinkomstavdragets högsta belopp samt inflödes- och minskningsprocenten liksom grundavdragets högsta belopp vid kommunalbeskattningen höjs. Dessutom ändras pensionsinkomstavdragen vid både kommunalbeskattningen och statsbeskattningen.

Hushållsavdragets maximibelopp sänks från 2 400 euro till 2 250 euro. Dessutom sänks den avdragbara procentuella andelen av kostnaderna från 50 procent till 40 procent när det gäller arbete och från 20 procent till 15 procent när det gäller löner.

Det föreslås att avdragsrätten för ränta på bostadsskuld slopas stegvis. Den avdragsgilla andelen av räntorna minskas med tio procentenheter år 2020 och därefter med fem procentenheter per år. År 2023 ska rätten till avdrag för räntor på bostadsskuld slopas helt och hållet.

Det föreslås att den skattepliktiga andelen av de flyttkostnader som arbetsgivaren betalar minskas så att 50 procent av flyttkostnaderna räknas som skattepliktig förvärvsinkomst.

Lagen om källskatt för löntagare från utlandet blir permanent. Dessutom sänks källskatten enligt lagen från 35 procent till 32 procent.

Begreppet beskattningssammanslutning i inkomstskattelagen blir snävare.

Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 2020 och avses bli behandlad i samband med den.

Betänkande FiUB 12/2019 rd

Lagarna avses träda i kraft vid ingången av 2020. Den temporära bestämmelse i inkomstskattelagen som gäller rätten att dra av räntor på bostadsskuld ska gälla till utgången av 2022.

Lagarna tillämpas första gången vid beskattningen för 2020.

Lagmotionerna

I lagmotionen med förslag till lag om upphävande av lagen om källskatt för löntagare från utlandet (LM 13/2019 rd) föreslås det att lagen om källskatt för löntagare från utlandet upphävs.

I lagmotionen med förslag till lag om ändring av 101 § i inkomstskattelagen (LM 15/2019 rd) föreslås det att pensionsinkomstsvdraget vid kommunalbeskattningen bestäms på samma sätt som förvärvsinkomstsvdraget vid kommunalbeskattningen, så att beskattningen av pensionsinkomster sjunker till samma nivå som beskattningen av förvärvsinkomster.

I lagmotionen med förslag till lag om temporär ändring av inkomstskattelagen (LM 18/2019 rd) föreslås det att inkomstskattelagen kompletteras med 126 a § om barnavdrag med samma innehåll som motsvarande paragraf som tidigare var i kraft.

I lagmotionen om ändring av inkomstskattelagen (LM 28/2019 rd) föreslås det att barnavdraget 2020 tillämpas på samma sätt som det tillämpades 2015—2017.

Åtgärdsmotionen

I åtgärdsmotionen med förslag om att återta försämringen i hushållsavdraget (AM 35/2019 rd) föreslås det att regeringen vidtar åtgärder för att återta försämringen i hushållsavdraget.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Utskottet tillstyrker lagförslaget utan ändringar.

Propositionen innehåller förslag till lag om inkomstskatteskalen för nästa år och ändringar i skattegrunderna för förvärvsinkomster. Dessutom görs enskilda ändringar i inkomstskattelagen och i lagen om källskatt för löntagare från utlandet. De viktigaste förslagen till ändring av inkomstskattelagen gäller hushållsavdraget, ränteavdraget för bostadsskuld och beskattningen av flyttkostnader som arbetsgivaren betalar.

Beskattningen av förvärvsinkomster

De föreslagna ändringarna i skattegrunderna bygger på de skattepolitiska riktlinjerna i regeringsprogrammet för statsminister Antti Rinnes regering och på de beslut som fattades vid höstens budgetförhandlingar. Enligt regeringsprogrammet driver regeringen en aktiv och ansvarsfull finanspolitik som dimensioneras enligt konjunkturläget.

Betänkande FiUB 12/2019 rd

De ändringar som nu föreslås väntas minska skatteintäkterna med allt som allt cirka 467 miljoner euro, varav kommunernas andel på 298 miljoner euro ska kompenseras fullt ut. Fokus ligger på lindringar i beskattningen av arbete, och dessutom innehåller propositionen ett beslut om förlängning av solidaritetsskattens giltighetstid.

Skatteinkomsterna beräknas minska med cirka 489 miljoner euro till följd av justeringen enligt inkomstnivåindexet i grunderna för förvärvsinkomstbeskattningen och med ungefär 200 miljoner euro till följd av den föreslagna lindringen av förvärvsinkomstbeskattningen. När den så kallade solidaritetsskatten hålls oförändrad uppskattas detta öka skatteinkomsterna med cirka 109 miljoner euro jämfört med att solidaritetsskatten skulle slopas helt och hållet.

De ändringar som föreslås i propositionen beräknas på årsnivå minska skatteinkomsterna med sammanlagt cirka 166 miljoner euro i fråga om statens förvärvsinkomstskatteskala, med ungefär 269 miljoner euro i fråga om höjningen av arbetsinkomstavdraget, med cirka 109 miljoner euro i fråga om höjningen av grundavdraget, med ungefär 10 miljoner euro i fråga om pensionsinkomstavdraget vid statsbeskattningen och med cirka 26 miljoner euro i fråga om höjningen av pensionsinkomstavdraget vid kommunalbeskattningen.

Med beaktande av den höjda inkomstnivån och ändringarna i löntagares avgifter av skattenatur skärps beskattningen av arbete enligt propositionen sammantaget sett för dem vars inkomster understiger ungefär 14 300 euro eller överstiger 24 000 euro per år. Åtstramningen beror på att löntagares avgifter av skattenatur höjs, när den temporära sänkning av sjukförsäkringens sjukvårdspremie som föreskrivits till följd av konkurrenskraftsavtalet upphör att gälla. Samtidigt överfördes avgiftsbördan från arbetsgivaren till arbetstagaren.

Utskottet framhåller i alla fall att de föreslagna ändringarna i beskattningsgrunderna lindrar beskattningen av löner i alla inkomstklasser i enlighet med tabellen i propositionen. I tabellen sammanställs de sammanlagda konsekvenserna av de ändringar i beskattningsgrunderna som föreslås för 2020. Den beräknade förändringen i skatteuttaget i tabellen väger in solidaritetsskatten både i grunderna för 2019 och i de grunder som föreslås för 2020.

Beskattningen lindras i inkomstdecilerna 2—9, och effekten är relativt sett störst i inkomstdecilerna 6—9. I den högsta inkomstdecilen skärps beskattningen något när man beaktar beslutet om att förlänga solidaritetsskattens giltighetstid. Propositionen beräknas minska inkomstskillnaderna.

Utskottet anser att skattelättnaderna allmänt taget är väl riktade och att de föreslagna ändringarna i skatteskalan och inkomstskattelagen är motiverade. Den klart kännbaraste ändringen är att maximibeloppet för arbetsinkomstavdrag höjs från 1 630 euro till 1 770 euro. Dessutom föreslås det att avdragets inflödes- och minskningsprocentsatser ändras så att avdraget tydligare än i dag riktar till låg- och medelinkomsttagare. Utskottet anser att detta är en bra lösning med tanke på den allmänna köpkraften. Justeringen av skatteskalan i samtliga inkomstklasser och ändringen av avdraget för inkomstens förvärvande kan likaså anses vara stora ändringar.

Betänkande FiUB 12/2019 rd

Utskottet anser att solidaritetsskatten är motiverad i det rådande ekonomiska läget. Den flyttar över en del av skattebördan till den högsta inkomstdecilen och ligger i linje med den allmänna principen om skattebetalningsförmåga.

Hushållsavdraget

De sakkunniga som hörts i utskottet har varit av olika åsikt om ändringsförslaget gällande hushållsavdraget. En del har motsatt sig förslaget medan andra ansett att ändringen är motiverad. Frågor som lyfts fram är den växande svarta ekonomin och hushållsavdragets sysselsättningseffekter. Det har befarats att sänkningen av det maximala avdragsbeloppet och den procentandel som ska dras av också försämrar förutsättningarna för företagsamhet. Konsekvenserna har bedömts gälla i synnerhet småföretag.

År 2017 beviljades ungefär 426 000 skattskyldiga hushållsavdrag och avdraget var i genomsnitt ungefär 1 040 euro. Vid ett avdrag av denna genomsnittliga storlek minskar beloppet på hushållsavdraget med 228 euro när den procentandel som kan dras av nu sänks. Till denna del gäller ändringen alla skattskyldiga som gör hushållsavdrag. När det maximala beloppet sänks påverkar det däremot inte avdragsrätten för de skattskyldiga vars avdrag understiger det föreslagna maximibeloppet. År 2017 översteg hushållsavdraget 2 250 euro för cirka 65 000 skattskyldiga. Det nuvarande maximibeloppet på 2 400 euro överskreds för cirka 53 000 skattskyldiga. Detta motsvarar ungefär 12 procent av alla skattskyldiga som gjort hushållsavdrag.

Sakkunniga har menat att sänkningen av maximibeloppet enligt propositionen i någon mån kan öka omfattningen av eller risken för svartjobb när det maximala avdragsbeloppet överskrids tidigare än nu. I ljuset av uppgifterna om antalet avdrag 2017 är antalet berörda skattskyldiga dock litet och utskottet bedömer således att propositionens konsekvenser blir små till denna del.

Sänkningen av procentandelen har bedömts öka intresset för att anlita aktörer som inte uppfyller de lagstadgade skyldigheterna. De föreslagna ändringarna har i varje fall betraktats som ganska moderata. Följaktligen har det också gjorts försiktiga bedömningar att intresset för att köpa avdragsgilla tjänster från aktörer inom svarta sektorn inte kommer att öka. Utifrån utfrågningen av sakkunniga anser utskottet att den här risken är liten och förordar en begränsning av hushållsavdraget i enlighet med propositionen.

Utskottet vill i detta sammanhang betona att hushållsavdrag som beviljas i beskattningen endast är ett sätt att stödja och uppmuntra hushållen att låta utomstående utföra sedvanligt hushålls-, omsorgs- eller vårdarbete samt underhålls- eller ombyggnadsarbete i bostaden. Hushållsavdraget verkställs genom beskattningen och görs från skatten, så det kan inte utnyttjas av låginkomsttagare som inte betalar skatt, alternativt får dessa personer mindre nytta av avdraget, om det skattelepp som ska betalas är mindre än hushållsavdragets maximibelopp.

Därmed välkomnar utskottet också att regeringsprogrammet har en skrivning om att utreda möjligheterna att vid sidan av hushållsavdraget införa ett stödsystem för att också personerna med de lägsta inkomsterna ska kunna dra nytta av en förmån av samma typ som hushållsavdraget. Utredningen bör göras skyndsamt.

Betänkande FiUB 12/2019 rd

Flyttkostnader

I propositionen föreslås det att den skattepliktiga andelen av de flyttkostnader som arbetsgivaren betalar delvis ska lindras. Av kostnaderna ska 50 procent vara skattepliktig förvärvsinkomst. Förslaget baserar sig på regeringsprogrammet och syftet är att främja arbetskraftens rörlighet både inom landet och från utlandet. Ändringen har förespråkats av sakkunniga på bred front.

Utskottet anser att den partiella lindringen är motiverad fastän det gäller utgifter för försörjning och det med tanke på ett konsekvent skattesystem finns skäl att över huvud taget förhålla sig återhållsamt till avdragbarhet för utgifter av den typen. Bakom den föreslagna ändringen ligger de utmaningar som berör tillgången på arbetskraft och förutsättningarna för ekonomisk tillväxt, varvid det är motiverat att främja arbetskraftens rörlighet också genom beskattningen.

Skattelättnader för nyckelpersoner

Den temporära skattelättnaden för nyckelpersoner som flyttar till Finland från utlandet föreslås bli permanent. Samtidigt föreslår regeringen att den källskatt som ska tas ut på löneinkomsten sänks från 35 procent till 32 procent. Den frivilliga källbeskattningen av löneinkomst ska fortfarande vara tidsbegränsad och kan tillämpas i högst 48 månader. Förslaget har backats upp av de utfrågade sakkunniga, med vissa mindre förbehåll. Största delen av de sakkunniga har sett det som viktigt att man genom beskattningen kan bidra till att nyckelpersoner med särskild expertis kommer till Finland. En permanent lag främjar förutsägbarheten i beskattningen. Sänkningen av källskattesatsen ligger för sin del i linje med den allmänna lindringen av förvärvsinkomstbeskattningen. Den gällande källskattesatsen har inte ändrats under lagens giltighetstid, även om beskattningen av förvärvsinkomster sammantaget har lindrats under motsvarande tid. Lagen har tillämpats allt sedan ingången av 2001.

Utskottet ställer sig bakom förslaget i propositionen med tillhörande motivering. De särskilda skattereglerna för utländska nyckelpersoner kan anses godtagbara och det är motiverat att omvärdera beskattningsnivån.

Ränteavdraget för bostadsskuld

Propositionen innehåller också ett förslag om att rätten till avdrag för räntan på bostadsskuld gradvis ska slopas. Rätten att dra av räntor minskas årligen och från och med 2023 slopas rätten till avdrag helt. Avdragsrätten har inskränkts måttfullt och stegvis under alla regeringsperioder från och med 2012.

En del av de sakkunniga som utskottet har hört backar upp förslaget. Andra anser att avdragsrätten åtminstone delvis bör finnas kvar för att beskattningen ska ha ett verktyg för att reglera hushållens lånekostnader. Utskottet förordar en begränsning av avdragsrätten på det sätt som föreslås i propositionen. Det kan anses vara motiverat när man jämför olika boendeformer och beaktar den låga räntenivån. Den låga räntenivån gör det lättare för hushållen att anpassa sig till förändringen.

Ändringsförslaget gällande beskattningssammanslutningar

Betänkande FiUB 12/2019 rd

Ändringsförslaget är av teknisk natur och det förenklar beskattningen. Utskottet har inga invändningar på den här punkten.

Motionerna

Utskottet föreslår att de lagmotioner och den åtgärdsmotion som behandlats tillsammans med propositionen förkastas.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Finansutskottets förslag till beslut:

Riksdagen godkänner lagförslag 1—3 i proposition RP 24/2019 rd utan ändringar.

Riksdagen förkastar lagförslagen i lagmotionerna LM 13, 15, 18 och 28/2019 rd.

Riksdagen förkastar åtgärdsmotion AM 35/2019 rd.

Betänkande FiUB 12/2019 rd

Helsingfors 26.11.2019

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Johannes Koskinen sd
medlem Anders Adlercreutz sv
medlem Tarja Filatov sd
medlem Sanni Grahn-Laasonen saml
medlem Timo Heinonen saml (delvis)
medlem Vilhelm Junnila saf
medlem Heli Järvinen gröna
medlem Esko Kiviranta cent
medlem Jari Koskela saf
medlem Elina Lepomäki saml
medlem Markus Lohi cent
medlem Pia Lohikoski vänst
medlem Raimo Piirainen sd
medlem Jussi Saramo vänst
medlem Sari Sarkomaa saml
medlem Sami Savio saf
medlem Iris Suomela gröna
medlem Pia Viitanen sd
medlem Ville Vähämäki saf
ersättare Markku Eestilä saml (delvis)
ersättare Kalle Jokinen saml (delvis)
ersättare Jukka Kopra saml (delvis)
ersättare Merja Kyllönen vänst.

Sekreterare var

utskottsråd Ilkka Lahti.

Betänkande FiUB 12/2019 rd
Reservation 1 /saf

RESERVATION 1 /saf

Motivering

Skatten på pensionsinkomster blir högre än på arbetsinkomster redan vid relativt låga pensionsinkomster. I fråga om de minsta pensionsinkomsterna är skatten lägre än på arbetsinkomster, men till den del beskattningen av pensionerna överstiger beskattningsnivån för arbetsinkomst måste beskattningen samordnas av jämlikhetsskäl.

Arbetet utgör grunden för den finländska välfärden. Arbetsinkomstavrdraget är ett enkelt sätt att lindra beskattningen av mindre förvärvsinkomster, öka den berörda befolkningsgruppens köpkraft och samtidigt minska bidragsfällan mellan social trygghet och lågavlönat arbete. Sannfinländarna vill därför höja arbetsinkomstavrdraget ännu mer än vad som föreslås i propositionen.

Vi anser att familjen är viktig och vi menar att barnen är vår framtid. På grund av den låga natalitet och den åldrande befolkningen anser vi att den tidigare bestämmelsen om barnavdrag bör återinföras. Barnavdraget ska beviljas skattskyldiga som försörjer ett eller flera minderåriga barn. Det ska vara inkomstrelaterat och minska när inkomsterna stiger. Särskilt med tanke på försörjningen för barnfamiljer med låga inkomster är barnavdraget viktigt. Avdraget kom till för att jämna ut nedskärningarna i barnbidraget 2014. Med tanke på inkomstfördelningens värde i sig och en rättvis beskattning är det motiverat att återinföra barnavdraget med samma nivå 2020 som 2017.

Genom sitt värdefulla arbete ger närståendevårdarna sina vårdtagare god, patientnära omsorg som är statsfinansiellt sett kostnadseffektiv. Sannfinländarna anser att den tunga beskattningen av stödet för närståendevård är felaktig och skadlig med tanke på både de närståendes och statens ekonomiska intressen. Målet bör vara att befria stödet från skatt.

Enligt oss är det fel att nyckelpersoner som flyttar till Finland från utlandet får skattelättnad, alltså möjlighet att tillfälligt ansöka om källskatt. Det är i praktiken ett företagsstöd till sådana företag som har både vilja och råd att anställa personer till ledande poster med hög lön. Stödet är onödigt och omfattar inte till exempel återflyttare, så det hjälper oss inte att få återflyttare i stället för kompetensflykt.

Förslag

Vi föreslår

att riksdagen godkänner lagförslag 1 enligt betänkandet,

att riksdagen godkänner lagförslag 2 enligt betänkandet, men 92 § 1 mom., 101 § 2 mom., 125 § 2 mom., 127 a § 1 mom. och 127 b § med ändringar och att en ny 126 a § fogas till lagförslaget som följer, (**Reservationens ändringsförslag**)

att riksdagen förkastar lagförslag 3.

Betänkande FiUB 12/2019 rd
Reservation 1 /saf

Reservationens ändringsförslag

92 §

Skattefria sociala förmåner

Skattepliktig inkomst är inte

28) vårdarvode som betalas till närståendevårdare enligt lagen om stöd för närståendevård (937/2005).

101 §

Pensionsinkomstavdrag vid kommunalbeskattningen

Fullt pensionsinkomstavdrag räknas ut så att det från full folkpension som har multiplicerats med talet 1,346 dras av 1 480 euro, varefter återstoden avrundas uppåt till följande hela tio euro. Pensionsinkomstavdraget får dock inte överstiga pensionsinkomstens belopp. Om den skattskyldiges nettoförvärsinkomst är större än fullt pensionsinkomstavdrag, minskar avdraget med 48,8 procent av det överskjutande beloppet.

125 §

Arbetsinkomstavdrag

Avdraget utgör 12,5 procent av det belopp med vilket de inkomster som avses i 1 mom. överstiger 2 500 euro. Avdraget är dock högst 1 827 euro. När den skattskyldiges nettoförvärsinkomst överstiger 33 000 euro, minskar avdraget med 1,90 procent av det belopp med vilket nettoförvärsinkomsten överstiger 33 000 euro. Avdraget görs före andra avdrag från inkomstskatten.

Betänkande FiUB 12/2019 rd
Reservation 1 /saf

126 a § (Ny)

Barnavdrag

För en skattskyldig som vid skatteårets utgång haft vårdnaden om ett minderårigt barn görs ett barnavdrag från skatten. Avdragets belopp är 50 euro för varje minderårigt barn som den skattskyldige haft vårdnaden om. Om den skattskyldige inte omfattas av bestämmelserna om makar i denna lag och inte har en make utomlands, beviljas avdraget till dubbla beloppet för de barn han eller hon är ensamförsörjare för. Avdraget beviljas dock för högst fyra barn. Om den skattskyldiges nettoförvärvsinkomst och nettokapitalinkomst sammanlagt överstiger 36000 euro minskas avdraget med 1 procent av den del med vilken nettoförvärvsinkomsten och nettokapitalinkomsten sammanlagt överstiger 36000 euro.

Barnavdraget görs i första hand från den inkomstskatt som ska betalas till staten. Avdraget görs från de skatter som betalas för förvärvsinkomster och kapitalinkomster i proportion till skatternas belopp. Från skatten för förvärvsinkomsterna görs avdraget efter arbetsinkomstavdraget och från skatten för kapitalinkomsterna före hushållsavdraget. Till den del avdraget överstiger den inkomstskatt som ska betalas till staten görs avdraget från kommunalskatten, sjukförsäkringens sjukvårdspremie och kyrkoskatten i proportion till dessa skatter.

127 a §

Hushållsavdrag

En skattskyldig får från skatten dra av en del av de belopp som han eller hon har betalat för arbete som utförts i en bostad eller fritidsbostad som han eller hon använder (*hushållsavdrag*). Till avdrag berättigar normalt hushålls-, omsorgs- och vårdarbete samt arbete som innebär underhåll eller ombyggnad av bostad eller fritidsbostad. Avdraget är högst 2 400 euro per år och det beviljas endast i den utsträckning som den i 127 b § avsedda avdragbara delen av kostnaderna överstiger 100 euro.

127 b §

Grunden för hushållsavdrag

Den skattskyldige får dra av

1) arbetsgivares sjukförsäkringsavgift, obligatorisk arbetspensionsavgift, olycksfallsförsäkringspremie, arbetslöshetsförsäkringspremie och grupplivförsäkringspremie som den skattskyldige har betalt för sådant arbete som berättigar till hushållsavdrag samt dessutom 20 procent av den utbetalda lönen,

2) 50 procent av en ersättning för sådant arbete som berättigar till hushållsavdrag och som har betalats till en i förskottsuppbördsregistret införd person som avses i 25 § i lagen om förskottsuppbörd (1118/1996) och som idkar inkomstskattepliktig verksamhet; ett motsvarande avdrag får göras också för en ersättning för arbete som har betalats på basis av arbete som utförts i en annan stat som hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet om den skattskyldige visar att betal-

Betänkande FiUB 12/2019 rd
Reservation 1 /saf

ningsmottagaren inte har gjort sig skyldig till sådana försummelser som avses i 26 § i lagen om förskottsuppbörd,

3) 50 procent av en ersättning för normalt hushålls-, omsorgs- och vårdarbete som har betalats till ett allmännyttigt samfund som avses i 22 § i inkomstskattelagen.

Helsingfors 26.11.2019

Ville Vähämäki saf
Vilhelm Junnila saf
Jari Koskela saf
Sami Savio saf

Betänkande FiUB 12/2019 rd Reservation 2 /saml

RESERVATION 2 /saml

Motivering

Enligt regeringsprogrammet ska beskattningen stödja de mål som har ställts upp för den ekonomiska politiken och sysselsättningspolitiken samt den internationella konkurrenskraften och livskraften i hela Finland. Regeringen har som mål att höja sysselsättningsnivån till 75 procent senast 2023. Det är en förutsättning för att regeringen ska nå sitt mål att få de offentliga finanserna i balans. Regeringens skattepolitik står i fundamental konflikt med regeringens egna mål. Skärpningen av förvärvsinkomstbeskattningen och sloandet av hushållsavdraget höjer skattekiln på arbete och gör det mindre lönsamt att låta utföra arbete och ta emot arbete.

Förvärvsinkomstbeskattningen skärps

Under förra valperioden såg vi till att ingens förvärvsinkomstbeskattning skärptes. Den strama beskattningen av arbete minskar viljan att utföra arbete, låta utföra arbete och utveckla sig själv. Välfärd kan genereras bara genom arbete. Om arbetet beskattas hårt får vi mindre välfärd. Därför lindrade den förra regeringen beskattningen av arbete med sammanlagt 1,4 miljarder euro.

En hög beskattning av arbete är skadlig i alla inkomstklasser. Med låga inkomster minskar det incitamenten att ta emot arbete. För medelinkomsttagare blir en hög och snabbt åtstramad beskattning ett straff för arbete och kringskär incitamenten att utveckla sin kompetens eller eftersträva mer ansvarsfulla arbetsuppgifter. Finland beskattar sin viktigaste konkurrensfaktor, det vill säga kompetens, exceptionellt strängt. I internationell jämförelse är beskattningen hård för toppförmågor och experter. Under de senaste åren har högutbildades nettoflyttning från Finland ökat oroväckande. I Tyskland finns det i relation till folkmängden dubbelt så många poster på chefs- och expertnivå som i Finland. Denna befolkningsgrupp och arbetstillfällena för dem konkurrerar på den internationella marknaden. Etableringen av arbetsplatser påverkas i hög grad av skattenivån.

Regeringen driver en motstridig politik i fråga om experterna. Den höjer beskattningen av arbete med högt mervärde för personer som nu arbetar i Finland. Samtidigt sänker den beskattningen av utländska experter och inser att det är svårt att locka toppexperter på internationell nivå till Finland med de allmänna skattesatserna för arbete. Det är ytterst viktigt att Finland förblir konkurrenskraftigt också för människor från andra länder. Därför är det lätt att stödja en skälig beskattning för utländska nyckelpersoner. Samma sporrande effekt bör dock gälla också för den inhemska arbetskraften. I Finland måste vi kunna utföra och låta utföra många typer av arbete med hög produktivitet. Nu kan en finländsk toppexpert bli tvungen att betala mer än 22 procentenheter högre skatt än en utländsk toppexpert.

Den sittande regeringen avviker genast i sin första budget från den förra regeringens viktigaste skattepolitiska princip. Beskattningen av arbete kommer att skärpas med 250 miljoner euro nästa år, eftersom regeringen inte kompenserar löntagarna för att avgifterna av skattenatur skärps.

Enligt en beräkning från Skattebetalarnas Centralförbund kommer skattesatsen för medelinkomsttagare med inkomster på 3 452 euro i månaden att skärpas med cirka 0,4 procentenheter år

Betänkande FiUB 12/2019 rd Reservation 2 /saml

2020. Detta innebär en förlust på drygt trehundra euro per år för familjer med två löntagare med medelinkomst.

Det är positivt att regeringen nästa år föreslår en lättnad på 200 miljoner euro i förvärvsinkomstbeskattningen för låginkomsttagare. Trots detta skärps beskattningen något också på låga lönenivåer. Den föreslagna skattelättnaden är således otillräcklig för att kompensera den skärpta lönebeskattningen som ändringarna i avgifterna medför nästa år.

Till råga på allt tänker regeringen också skärpa de indirekta skatterna. Kostnaderna för arbetstagar och företag höjs genom en skärpning av bränsleskatten på 250 miljoner euro, som inte kompenseras företag eller medelinkomsttagare i annan beskattning. Som motvikt till den hårda skärpningen av miljöskatterna behöver förvärvsinkomstskatten lindras markant.

Samlingspartiet föreslår i sin alternativa budget en lättnad på sammanlagt en miljard euro i förvärvsinkomstbeskattningen för alla löntagare och pensionärer nästa år. Vi kräver att regeringen åtminstone ser till att inga löntagare får åtstramad beskattning under valperioden.

Det försämrade hushållsavdraget är dålig sysselsättnings-, familje- och seniorpolitik

Hushållsavdraget stöder sysselsättningen och motverkar den svarta ekonomin. Avdraget är också ett viktigt stöd i synnerhet för barnfamiljer och för anskaffning av tjänster som underlättar vardagen för äldre. Det sänker tröskeln för att låta utomstående professionella utföra hemarbete och reparationer samtidigt som det förebygger svart ekonomi.

I samband med budgeten för 2020 föreslår regeringen att hushållsavdraget skärs ner. Maximibeloppet sänks från 2 400 euro till 2 250 euro. Dessutom sänks den avdragbara procentuella andelen av kostnaderna från 50 procent till 40 procent när det gäller arbete och från 20 procent till 15 procent när det gäller löner.

Regeringen eftersträvar en högre sysselsättning och en effektiv bekämpning av svart ekonomi. Beslutet att försämra hushållsavdraget strider mot båda målen. Försämringen höjer priset på renoverings- och hemservice och minskar efterfrågan på tjänster. Detta minskar sysselsättningen inom servicebranscherna och ökar risken för att den svarta ekonomin växer. Samlingspartiet föreslår att regeringen avstår från försämringen av hushållsavdraget.

I vår alternativa budget föreslår vi ett bättre hushållsavdrag för personer över 75 år. Detta bidrar till att de äldre kan bo hemma, sparar in på omsorgsutgifterna och ökar sysselsättningen inom hemservicesektorn. Samlingspartiet föreslår att rätten till skatteavdrag för hushållsarbete för personer över 75 år höjs till 70 procent, att självriskerna på 100 euro slopas och att det för köp av tjänster beviljas högst 1 200 euro per år i stöd till dem vars skatter inte räcker till för att göra avdraget. Hushållsavdraget blir då en kombination av direkt stöd och skattelättnad för låginkomsttagare.

Förslag

Vi föreslår

Betänkande FiUB 12/2019 rd
Reservation 2 /saml

att riksdagen godkänner lagförslag 1 och 3 enligt betänkandet,

att riksdagen godkänner lagförslag 2 enligt betänkandet, men 127 a § och 127 b § som följer, (*Reservationens ändringsförslag*)

att riksdagen godkänner två uttalanden. (*Reservationens förslag till uttalanden*)

127 a §

Hushållsavdrag

En skattskyldig får från skatten dra av en del av de belopp som han eller hon har betalat för arbete som utförts i en bostad eller fritidsbostad som han eller hon använder (*hushållsavdrag*). Till avdrag berättigar normalt hushålls-, omsorgs- och vårdarbete samt arbete som innebär underhåll eller ombyggnad av bostad eller fritidsbostad. Avdraget är högst 2 400 euro per år och det beviljas endast i den utsträckning som den i 127 b § avsedda avdragbara delen av kostnaderna överstiger 100 euro.

127 b §

Grunden för hushållsavdrag

Den skattskyldige får dra av

1) arbetsgivares sjukförsäkringsavgift, obligatorisk arbetspensionsavgift, olycksfallsförsäkringspremie, arbetslöshetsförsäkringspremie och grupplivförsäkringspremie som den skattskyldige har betalt för sådant arbete som berättigar till hushållsavdrag samt dessutom 20 procent av den utbetalda lönen,

2) 50 procent av en ersättning för sådant arbete som berättigar till hushållsavdrag och som har betalats till en i förskottsuppbörsregistret införd person som avses i 25 § i lagen om förskottsuppbörd (1118/1996) och som idkar inkomstskattepliktig verksamhet; ett motsvarande avdrag får göras också för en ersättning för arbete som har betalats på basis av arbete som utförts i en annan stat som hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet om den skattskyldige visar att betalningsmottagaren inte har gjort sig skyldig till sådana försummelser som avses i 26 § i lagen om förskottsuppbörd,

3) 50 procent av en ersättning för normalt hushålls-, omsorgs- och vårdarbete som har betalats till ett allmännyttigt samfund som avses i 22 § i denna lag.

Reservationens förslag till uttalanden

1. Riksdagen förutsätter att regeringen förbinder sig att säkerställa att inga löntagare får skärpt beskattning under denna valperiod.

2. Riksdagen förutsätter att regeringen lämnar riksdagen en proposition med förslag om att se över hushållsavdrag enligt 127 a § i inkomstskattelagen i fråga om personer över 75

Betänkande FiUB 12/2019 rd
Reservation 2 /saml

är på så sätt att rätten till avdrag för hushållsarbete höjs till 70 procent, att självriskan på 100 euro slopas och att det för köp av tjänster beviljas högst 1 200 euro per år i stöd till dem vars skatter inte räcker till för att göra avdraget.

Helsingfors 26.11.2019

Timo Heinonen saml
Elina Lepomäki saml
Kalle Jokinen saml
Markku Eestilä saml
Sanni Grahn-Laasonen saml
Jukka Kopra saml
Sari Sarkomaa saml